

**Iris van Asselt
woont in het
duurzaamste
huis van
Nederland en
deelt tips**

20

**Rustig met
tropische
details: kijk
binnen bij
dit huis in
Hoofddorp**

16

**Wonen op
een paar
vierkante
meter:
de lusten
en lasten
van klein
wonen**

8

interview

Iedereen kan duurzaam wonen

'Een betere wereld begint bij jezelf', luidt de welbekende overheidsslogan uit de jaren negentig. Maar hoe pak je een duurzamer bestaan het beste aan? Waar te beginnen en hoe? **Iris van Asselt**, duurzaam interieurontwerpster en schrijfster van het boek 'Puur Natuurlijk Wonen', geeft groene woontips.

Tekst: **Tessa Burger** Foto's: **Erna Faust**

Van Asselt woont zelf in een tiny house op de duurzame woon-gemeenschap LiberTerra in Koedijk, vol met gelijkgestemden. En hoewel haar 'tiny house' echt niet zo minuscuul is als sommigen zich zouden inbeelden – het zijn twee kleinere units die aan elkaar gekoppeld zijn en zo een ruimte van 56 vierkante meter met hoge plafonds vormen – leven Iris en haar man Roland op alle mogelijke manieren erg minimalistisch en verantwoord. Ze hebben een speciaal toilet waar zo'n 60.000 liter drinkwater per jaar mee bespaard wordt, de twee beschikken over hergebruikte autoaccu's om door zonnepanelen opgewekte energie in op te slaan, de tripleglaskozijnen hebben ze tweedehands op de kop weten te tikken en de kas die, functioneert als serre, is een afdankertje van een tomatenteler. Dat is niet alles, want ook in het interieur en de styling is slim nagedacht over het gebruik van natuurlijke materialen. En juist dáár is volgens de interieurontwerpster in vele huishoudens nog heel wat winst te behalen. Want natuurlijk, voor lang niet iedereen is het plaatsen van zonnepanelen of het recyclen van regenwater een realistisch scenario. Neem een huurhuis, waar je afhankelijk bent van een huisbaas. Of je hebt een klein onderkomen midden in de stad waar de mogelijkheden beperkt zijn. Maar waarmee iederéén een verschil kan maken, zijn interieurkeuzes. Waar de duurzame afwegingen bij Van Asselt weliswaar wat groter zijn en niet bepaald alledaags – denk aan een keuken met frontjes gemaakt van gerecycled zeewier en een lamp gemaakt van mycelium (schimmeldraden) – zijn er volgens haar genoeg kleine aanpassingen die iedereen kan toepassen om bewuster te leven. Bij Van Asselt werd het zaadje om duurzamer te wonen geplant toen ze samen met haar man Roland op reis ging. In haar opvoeding had

ze weliswaar al meegekregen om minimalistisch te zijn – hoe kan het ook anders, als je je puberjaren doorbrengt op een woonboot van 33 vierkante meter met je moeder en drie zussen – maar de maanden die ze aaneengesloten met haar man bivakkeerde in een Toyota Landcruiser van vier vierkante meter waren ook voor haar nieuw. „Normaal stap je op Schiphol in een vliegtuig en kom je uren later in een compleet andere wereld aan”, vertelt ze vanaf de bank in haar 'kleine' huis in Koedijk. „Het leek ons mooi om die reis juist geleidelijk aan te maken, om zo de cultuur en het landschap te zien veranderen. Gelukkig houdt Roland van rijden, haha.”

Roadtrip

Zo gezegd, zo gedaan. Na een 'kleinere' roadtrip naar Marokko lonkte het grote avontuur: Azië. De twee vertrokken net voor de zomer van 2012 en keerden ruim een jaar later terug. „We vonden het heel gaaf. Via Oost-Europa reden we door Turkije, Iran en Pakistan naar India en Nepal.” Onderweg kwam het stel van alles tegen: prachtige landschappen en weidse uitzichten, maar ook stuiten ze op cultuurverschillen en de gevolgen van klimaatverandering. Zo zagen ze waterschaarste en opgedroogde rivieren, wat Van Asselt in haar boek omschrijft als 'rauwe realiteit'. Als ze na veertien maanden terugkeert in Amsterdam, is dat met veel nieuwe inzichten. Ze beseft dat zuiniger omgaan met water nog belangrijker is geworden door alles wat ze zag en meemaakte tijdens de reis. Toen Van Asselt en haar geliefde daarna twee kinderen kregen, wilden ze nog een grote reis maken voordat de kinderen leerplichtig waren. Dit keer pakten ze alles in een Toyota Hiace-camper van acht vierkante meter, waarmee ze door de Baltische staten, Rusland en Centraal-Azië naar Tokio rijden. Een flinke reis, zeker met twee kleine kinderen van twee en vier jaar oud. „Het was heel leuk. Hierdoor vroegen we onszelf af wat we

'Hoeveel ruimte heeft een puber nodig? Ze liggen vooral op bed met hun telefoon'

nu eigenlijk écht nodig hebben. We hadden ieder een kleine doos met wat kleding mee, waarmee we temperaturen van 42 graden in Oezbekistan hebben doorstaan én -10 graden in Japan, en we kwamen tot de ontdekking dat de kinderen vooral veel buiten speelden, en lang niet altijd met het speelgoed dat we zelf hadden meegenomen.” In de haven van Tokio besloten Roland en Iris het roer om te gooien. „We woonden in Amsterdam, betaalden voor elke vierkante meter en dachten: we willen kleiner en duurzamer, wat meer financiële vrijheid. Nu zijn de kinderen nog jong en vinden ze het leuk met ons. Op een gegeven moment zitten ze in de puberteit en wordt het lastiger om te verhuizen.” Eenmaal thuis besloten ze hun droom achterna te jagen en gingen ze op zoek naar de ideale invulling van hun nieuwe leven. „Eind 2019 kwamen we sociaal ondernemster Mieke Elzenga tegen, de initiatiefneemster van de community waar we nu wonen. Ze had een plek en een plan, het enige wat nog miste waren de bewoners. Haar insteek is om boerenerven te herontwikkelen: ieder jaar stoppen er boeren die geen opvolger hebben, en dat terwijl er zo'n groot woningtekort is. Hoe leuk om op een leegstaand stuk land te kunnen wonen en iets terug te kunnen geven aan de omgeving?”

Meer dan burens

Niet alleen probeert Van Asselt mensen te inspireren door middel van haar boek en haar werk als interieurontwerpster, ook organiseert ze samen met de rest van de gemeenschap van LiberTerra workshops, lezingen en rondleidingen. „Vandaag komt ook weer een middelbare school met twee klassen langs.” Sowieso zijn de inwoners van de andere tiny houses meer dan alleen burens geworden voor het gezin. „Het is heel fijn dat iedereen dezelfde *mindset* heeft en zichzelf kan zijn, en het voelt enorm vertrouwd. We laten elkaar in onze waarde. Zo zijn er bewo-

ners die *vegan* zijn, maar ook een aantal dat vlees eet. En zelfs het onderwerp coronavaccinaties heeft hier niet gezorgd voor verdeeldheid, terwijl de helft wél de prik heeft gehaald en de andere helft niet.” Van Asselt noemt die dynamiek bijzonder, juist omdat het mensen zijn die vrij standvastig zijn over in ieder geval één aspect van hun leven: duurzaamheid. „Maar iedereen vult het op zijn of haar eigen manier in. Daarmee proberen we elkaar ook te inspireren. Zo heb ik niet zo veel verstand van tuinieren, maar anderen weer wel. Daar leer ik veel van.” Ze hebben hun draai gevonden; ook dochters Ize en Lune voelen zich thuis op het groene terrein in Koedijk. „Die gaan met vriendinnetjes het voedselbos in of ergens

'We hoeven voor minder spullen te zorgen'

anders op het terrein buiten spelen.” Speciaal voor hen is het huis ook toekomstbestendig gemaakt, vertelt Van Asselt. „We kunnen hun slaapkamer, die ze delen, ombouwen tot twee aparte kamers voor wanneer ze wat ouder zijn en wat meer privacy willen. We vinden het belangrijk om daar iets voor te bedenken, want ik weet hoe uitdagend het is om als puber een kamer te moeten delen. Dus de voorwaarde die we hadden gesteld voor onszelf was: we willen kleiner wonen, maar we willen ook dat de kinderen een eigen kamer kunnen hebben.” Hoeveel ruimte heeft een puber nu nodig? Is de wedervraag die de interieurontwerpster vaak stelt, als ze de vraag krijgt hoe ze het kleine wonen combineert met kinderen.

„Pubers liggen toch vaak de hele dag op bed met hun telefoon. En wij leven ook veel buitenshuis, dat scheelt een hoop.”

Nadelen

Tuurlijk, er zitten wat nadelen aan kleiner wonen, dat zal Van Asselt zeker niet ontkennen. Het wordt sneller een rommel (maar is daarentegen ook sneller opgeruimd), het is door de beperkte ruimte lastiger om je even terug te trekken en je loopt vanwege het vele buiten zijn makkelijk zand of modder naar binnen. Maar het kleine wonen geeft ook enorm veel vrijheid. „We hoeven voor minder spullen te zorgen. Als ik in een winkel loop, heb ik niet bij alles de

Lees verder ►

► Vervolg van pagina 23

drang om het te kopen. Ik heb er toch geen plek voor. Dat geeft een bevrijdend gevoel. En omdat we de grond huren en het huis zelf hebben gekocht en gebouwd aan de hand van een soort bouwpakket – het stond binnen één maand – hebben we geen hypotheek en onze vaste lasten zijn laag. We hoeven dus minder te werken en hebben meer tijd met onze kinderen. Dat was onze droom.” Die droom werpt zijn vruchten af. Want inmiddels draagt het onderkomen van de familie zelfs de naam ’duurzaamste huis van Nederland’. In de categorie gebouwd na 2000 en kleiner dan 175 vierkante meter, verduidelijkt Van Asselt. „Er zijn nog vijf andere categorieën, dus nog vijf andere ’duurzaamste huizen’ van het land”, vertelt ze lachend. „Een hele eer, en enorm leuk dat ons harde werk erkend wordt.” Toch beseft ze dat het leven dat zij leiden niet voor iedereen is weggelegd. „Ik ben me ervan bewust dat ik in een groene bubbel leef. Soms denk ik: o, het gaat echt de goede kant op met de wereld! Maar dan kijk ik buiten mijn eigen kring en zie ik dat er nog veel is wat beter kan.” Toch is en blijft Van Asselt optimistisch over de toekomst. „Ik wil en moet hoopvol zijn, zeker met twee kinderen. En als iedereen zijn eigen steentje bijdraagt, komen we een heel eind.”

In het kort

Iris van Asselt (39) is geboren in Abbenes en woont nu al ruim vier jaar met haar man Roland (39) en kinderen Ize (10) en Lune (8) in Koedijk, in wooncommunity LiberTerra. Ze heeft haar eigen bedrijf als duurzaam interieurontwerper, Studio Duurzaam Wonen, en haar boek 'Puur Natuurlijk Wonen' is sinds kort uit.

Waar te beginnen?

Het lijkt misschien lastig, maar een groener leven is al door kleine of alledaagse aanpassingen in je interieur mogelijk – en daar is echt niet een gigantische verbouwing of verduurzaming van je huis voor nodig. En onthoud: elke stap, hoe onbeduidend die misschien ook voelt, draagt al iets bij aan een betere wereld. Dus, wat kun jij doen?

Hecht waarde aan je spullen

Sta eens stil bij wat je al hebt en of je niet op een andere manier aan je 'nieuwe' meubels kunt komen voordat je wéér iets koopt op de woonboulevard of bij de Zweedse meubelgigant. „Er is steeds meer bekend over *fast fashion*, maar er is ook veel *fast furniture*. We gooien in Europa jaarlijks 11 miljard kilo meubels weg.” De keuze voor bewustere meubelen hoeft niet per definitie duur te zijn, benadrukt Van Asselt. Tuurlijk, een bank gemaakt van 'goede' materialen is duurder, maar er is ook veel tweedehands meubilair in omloop. Daarom raadt de interieurontwerper aan om voor jezelf een balans te vinden: echt niet alles hoeft tweedehands te zijn, maar spaar voor een designstuk dat veel langer meegaat. En als je de bank toch zat bent, laat hem herstofferen. Haal andere dingen weer uit de kringloop, van Marktplaats of van straat. En, ook belangrijk: hecht waarde aan je spullen. Dan zorg je er goed voor en steek je er ook veel meer moeite in als het een keerje kapotgaat.

Isoleren kun je leren (en verbouwen is echt niet altijd nodig)

„Je hoeft in een huurhuis echt niet meteen een spouwmuur te laten maken”, vertelt Van Asselt. „Maar ga eens grondig na: waar komt de tacht vandaan? En hoe kan ik dat oplossen?” Heb je een brievenbus of kier waar veel koude lucht doorheen komt? Doe daar iets voor. Maar ook iets simpels als radiatorfolie achter je verwarming plaatsen, kan veel schelen. Sowieso is plakspul een interessante oplossing, zegt Van Asselt, zeker als het om ramen gaat. „Toen ik in 2007 in een huurappartement in Amsterdam-Oost woonde moest ik het doen met enkel glas. Toen was er net een nieuw soort folie op de markt dat je op je raam kon plakken en zogenoemd de werking van dubbel glas had. Je zag het niet, maar het scheelde gigantisch veel.”

Vergroot jouw wasbeurt de plasticsoep?

Denk na: in welke producten in je huis bevinden zich microplastics en zijn deze schadelijk voor jou of de planeet? „Denk aan zoiets als een plastic toiletborstel: na een tijdje breken daar haartjes vanaf die in het riool terecht komen en zo bijdragen aan de plasticsoep.” En niet te vergeten, de 'goedkopere' kleding die vaak van polyester gemaakt is, zorgt er bij iedere wasbeurt voor dat er kleine deeltjes plastic in de oceaan belanden. Kortom: probeer langzaam aan al deze dingen te vervangen voor natuurlijke alternatieven. Een shampooar bijvoorbeeld, of een toiletborstel van hout met haren van natuurvezel. Over slechte stoffen en microplastics gesproken: zin in een nieuw kleurtje op de muur? Overweeg dan natuurlijke verf, want de potjes uit de bouwmarkt zitten doorgaans vol met schadelijke stoffen die je tijdens het klussen allemaal inademt. Een duurzamere variant hoeft niet altijd veel duurder te zijn, en als dat wel zo is dan dekt hij vaak sneller, vertelt Van Asselt. „Terwijl je met een goedkopere, schadelijkere verf soms wel drie lagen moet aanbrengen.”

Kleren maken de man (of niet?)

„Als er vanaf vandaag geen kleding meer geproduceerd of verkocht zou worden, dan nog kunnen we de hele wereld voor zes jaar lang van kleding voorzien”, verzucht Van Asselt. „Dat is toch bizar?” Samen met haar man deelt ze een kleine kledingkast (waarin zelfs nog genoeg plek is voor het beddengoed van het gezin), en vandaar haar advies: wees ook in het geval van je garderobe blij met wat je hebt en zorg er goed voor. Veel kan als het stuk is gerepareerd worden, en als je iets nieuws nodig hebt zijn er meer dan genoeg groene merken die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan. En met welk doel heb je al die dingen? Dat vroeg zij zich af toen ze binnen korte tijd zowel het huis van haar opa als van haar oom moest uitruimen, nadat ze allebei overleden. „Ik zag dat spullen vaak weinig tot niets meer waard zijn als je dood bent, dus waarom zou je dat je hele leven meeslepen?” Zelf vindt ze het fijn om in het geval van een overlijden de herinnering levend te houden door iets wat nog een functie heeft te bewaren. „Ik heb bijvoorbeeld een dienblad dat van mijn opa en oma geweest is. Die vind ik mooi, en gebruik ik nu.”

Elk seizoen kleur in de tuin

Boer Tom is tulpenkweker en bekend van onder meer 'Boer zoekt vrouw' en 'Eigen huis & tuin'. Met zijn gezin woont Tom in de Kop van Noord-Holland. In vrij! deelt hij zijn kennis op groengebied. Vandaag: lasagnebeplanting met bollen.

En van de leukste en eenvoudigste tuinklusjes in het najaar is bollen planten. En dan wachten tot het vroege voorjaar. Het sneeuw-klokje (*Galanthus*) is er als een van de eerste bij en showt al vanaf januari haar witte bloem. Mijn persoonlijke favoriet, sierui (*Allium*), laat daar-entegen flink op zich wachten en bloeit over het algemeen pas vanaf eind mei. Een echte laat-bloeier dus. Tussen de bloei van het sneeuw-klokje en sierui zitten zo'n vier maanden. Plant dus ook bollen die in die periode bloeien zoals krokussen, blauwe druifjes (*Muscari*), narcissen en tulpen. Je geniet van de vrolijke bloemen, die

ook nog eens nuttig zijn voor bijen. Wanneer de dagtemperatuur boven 9 graden Celsius komt, kunnen ze uit hun winterslaap ontwaken en gaan ze op zoek naar nectarrijke bloemen. Elk jaar is het een gepuz-zel welke bollen ik ga kiezen. Dat komt omdat ik elk jaar bijzondere soorten wil planten. Wat dat betreft maken collega-kwekers Linda en Marlies van FAM Flower Farm (mijn favoriete bollenwinkel) het makkelijk. Zeker nu ze hun collectie hebben uitgebreid met onder meer roze en witte druifjes, sieruien, narcissen en tulpen. Mooi is bijvoorbeeld 'Paleis het Loo', een nieuwe tulp met zalmroze, gefranjerde bloemen. Nu hebben wij een ruime

tuin, dus er is altijd wel een plekje voor bloembollen. Je kunt ze bijvoorbeeld in toeven planten voor krachtige kleuraccenten in de tuin. Ook kun je verschillende soorten in een emmer doen, goed mixen en dan uitstrooien in de border. Daar waar ze terechtkomen, zet je ze in de grond. In het voorjaar is het een grote verrassing welke bol waar bloeit. Dit keer maak ik echter een lasagne van bollen. Het is niets meer of minder dan verschillende bloembollen in laagjes boven elkaar planten. Iedereen kan het, zolang je je maar aan de vuistregel houdt: plant twee keer zo diep als de bol hoog is en met het puntje omhoog. Eerst dus de grote bollen, want die

Winactie
oak kans op 1 van de 5 bollenpakketten van FAM Flower Farm t.w.v. 35 euro met daarin sneeuw-klokjes, roze druifjes, narcissen, tulpen en sieruien. Stuur voor 19 oktober 2024 een mail met je naam en adresgegevens naar freeprijsvraag@mediahuis.nl. De winnaars krijgen hun prijs toegezonden. Over de uitslag wordt niet gecorrespondeerd. Wil je jezelf vergapen aan bijzondere bollen, kijk op famflowerfarm.nl.

gaan dieper de grond in, dan een laagje aarde en daarop de kleine bollen. Die dek je vervolgens met aarde af. Wie voor het eerst lasagne maakt: begin met twee soorten. De ervaren 'kok' kan uitbreiden naar drie of vier lagen. Let daarbij goed op de (opvolgende) bloeitijden van de soorten. Een vierlagenlasagne kan bestaan uit sieruien (onderop), tulpen, blauwe druifjes en krokussen (bovenop). Deze etagebeplanting kun je zowel in de border als in potten voor op balkon of terras toepassen. Kies als top-laag voor bijvoorbeeld viooltjes, zodat je tijdens herfst en winter ook geniet van fleur. In het voorjaar groeien de bollen er doorheen en heb je juist extra kleur.